

## Muhtaç Kaynakça

Sidar Bayram\*

### **Barış ve Birlikte Yaşamak**

**Barışamadık – Pınar Selek , İthaki Yayınları, 2004** – Toplumumuzda militarist bir kültürün üretilme biçimleri, savaş karşıtı, anti-militarist mücadeleler üzerine Pınar Selek'ten güzide bir eser.

**Barışın Felsefesi (200. yılında Kant) – İoanna Kuçuradi, Türkiye Felsefe Kurumu, 2006** – Kant – Barışın Felsefesi seminer metinleri derlemesi. Küresel barışı Kant ile beraber yeniden düşünmek için.

**Halkımızın Diliyle Barış Şiirleri – Asım Bezirci, Evrensel Basım Yayın, 1996**

**Barışa Dair Bir Hikayemiz Olsun – Orhan Miroğlu, Agora Kitaplığı, 2007** – Orhan Miroğlu'nun Radikal İki yazılarının ve bazı söyleşilerinin toplu basımı. Kürt meselesine dair kişisel tanıklıklar, bireysel hikayelerle zenginleştirilmiş tartışmalar.

**Barışı Hayal Etmek – Derleme, Metis Yayınları, 2005** – Evrensel Kültür Akademisi'nin 2002'de düzenlediği aynı adlı forumda sunulan metinler. Paul Ricoeur, Julia Kristeva ve Umberto Eco'da katılımcılar arasında.

**Barışın Tekniği ve Stratejisi** – Erich Fromm, Arıtan Yayınevi, 1996 – Barış adına mevcut toplumsal yapıların ve gündelik yaşamda düşünme ve deneyimleme biçimlerimizin kapsamlı bir sorgulaması.

---

\* Boğaziçi Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü Yüksek Lisans öğrencisi.

**Barışa Tutunmak – Yüksel Genç, Belge Yayınları, 2006** – 10 yıl önce gelen Barış Grubu'ndan Yüksel Genç'in geliş süreci ve sonrasında yaşadıklarına dair anlatısı. Kitapta, Yaşar Kemal, Eşber Yağmurdereli, Eren Keskin, Ragıp Zarakolu gibi isimlerin yazıları da yer almakta.

**Devlet Söyleminde Kürt Sorunu – Mesut Yeğen, İletişim Yayınları, 1999** – Devletin Kürt meselesinde takındığı tavırların, meselenin irtica-i faaliyet, aşiret direnci, bölgesel geri kalmışlık gibi söylemler içerisinde algılamasının eleştirel bir incelemesi.

**Müstakbel Türk'ten Sözde Vatandaşa Cumhuriyet ve Kürtler – Mesut Yeğen, İletişim Yayınları, 2006** - 1980'den 2000'lere devletin Kürt meselesine yaklaşımındaki değişimler, Türk Solu'nun Kürt meselesini ele alış biçimi ve Kürt meselesinin tartışıldığı kelime dağarcığının soyağacı.

**Kürt Sorununda Çözüm Önerileri – Hakan Tahmaz, Kalkedon Yayıncılık, 2009** – İsmail Beşikçi, Masis Kürkçügil, Hatip Dicle, Tayfun Mater, Adalet Ağaoğlu gibi yazarların adından menkul olduğu üzere, Kürt meselesine güncel çözüm önerileri.

**Türkiye'nin Linç Rejimi – Tanıl Bora, Birikim Yayınları, 2008** – Son yıllarda giderek artan linç vakalarına dair, devlet, sermaye ve Türkiye'nin kendine has toplumsal-tarihsel koşulları ekseninde bir çözümleme.

**Medeniyet Kaybı: Milliyetçilik ve Faşizm Üzerine Yazılar – Tanıl Bora, Birikim Yayınları, 2007** – Milliyetçiliğin ve faşizmin aldığı güncel, gündelik vehçeler, düşünsel kaynaklarına, tarihsel arkaplanına, resmi gayri-resmi ve sivil hallerine dair. Faşizmi ciddiye almak gerek.

**Zehir ve Panzehir Kürt Sorunu: Faşizmin Şartı Kaç, İrfan Aktan, Dipnot Yayınları, 2006** – Kürt Meselesi ekseninde, İsmail Beşikçi, Orhan Doğan, Ayşe Düzkan, Ömer Laçiner, Ertuğrul Kürkçü, Tanıl Bora gibi isimlerle yapılmış söyleşiler. İrfan'ın güzel söyleşileri.

**HEP, DEP ve Devlet: Parlamento'dan 9. Koğuşa – Mahmut Alınak, Kaynak Yayınları, 1996** – Kürt siyasi partilerinin 90'lardaki çalkantılı hikayesi. Olayları bizzat yaşamış Mahmut Alınak anlatıyor.

**Kürt Raporu – Doğu Ergil, Ömer Taşpınar, Philip H. Gordon, Timaş Yayınları, 2009** – 1995 yılında Türkiye'deki ilk Kürt Raporu'nu hazırlayan Doğu Ergil'in de katkısıyla, saha araştırmasının yapıldığı, ETA ve Sinn Fein örneklerine dair değerlendirmelerin de yer aldığı bir rapor.

**Türkiye'de İskan Sorunu ve Kürtler : Modernite, Savaş ve Mekan Politikaları Üzerine Bir Çözümleme – Joost Jongerden, Vate Yayınevi, 2007** - Türkiye'de Kürtler'in yeniden iskanı, yakın tarihte yerlerinden edil-

meleri üzerine, mülakatlar ve alan araştırmalarına dayalı bir metin. Kavramsal çerçevesi ve yapılan siyasal ve toplumsal çıkarımlar okunmaya değer.

**Ben Öldüm Beni Sen Anlat: Savaşın Tanıkları Anlatıyor – Ortadoğu Tarih Akademisi Kolektifi, Belge ve Vate Yayınları, 2006** – Son 30 yıllık süreçte, faili meçhullerin, çatışmalarda yaşamlarını yitirenlerin, ailelerinin dilinden anlatılmış yaşam ve ölüm hikayeleri.

**Hayali Cemaatler: Milliyetçiliğin Kökenleri ve Yayılması – Benedict Anderson, Metis Yayınları, 2007** – Anderson'un milliyetler ve milliyetçilik üzerine düşünme ve çalışma biçimleri büyük ölçüde değiştiren kitabı. Günümüzde, şiddet olaylarına en kolay ve çabuk yol açan milliyet-milliyetçilik düşüncesinin ortaya çıkışı üzerine.

**Milletler ve Milliyetçilik: 1780'den Günümüze Program, Mit, Gerçeklik – Eric Hobsbawm, Ayrıntı Yayınları, 1995** – Zengin örnekli, tarihsel bir milliyetçilik analizi. Milliyetçiliğin neden bir gelecek sunamayacağına dair bir araştırma. Önsöz'de Türk milliyetçiliğine dair bir tartışma da mevcut.

**Milliyetçi Düşünce ve Sömürge Dünyası – Partha Chatterjee, İletişim Yayınevi, 1996** – Batılı olmayan toplumların milliyetçilikle kurdukları ilişkinin etnografik bir analizi. En önemli ve yerinde Anderson eleştirilerinden birisidir.

**Şiddet Üzerine – Hannah Arendt , İletişim Yayınevi, 1997** – Şiddetin araçsallaştırılmasının bir eleştirisi. Sözün sesini kısıt ve siyaset-dışı olarak kavramsallaştırılan şiddetin, siyasetin ta kendisi haline gelmesine karşı, devrim ve şiddet ilişkisi yeniden sorgulayan kısa bir metin.

**Totalitarizmin Kaynakları 1-2- Hannah Arendt , İletişim Yayınevi, 2009** – Irkçılığın alabileceği korkunç vehçelerin, totaliter bir siyasal-toplumsal yapı içerisinde insanlık durumunun aldığı insanlık-dışı halleri ve bunlara karşı direnmek üzerine tanıklıklara dayalı felsefi bir inceleme.

**Taşnak-Hoybun – Yavuz Selim, İleri Yayıncılık, 2005** – 1931 Ağrı İsyanından sonra yayınlanan, Cumhuriyet'in erken dönemlerindeki Kürtler yoktur tezine örnek teşkil edecek bir metin.

**Bask Meselesi: Bir Tarih, Bir Otonomi, Bir Sorun – Zekine Türkeri, Dipnot Yayınları, 2007** – İçerisinde, siyasi parti liderleri, akademisyenler ve sendikacılarla yapılan görüşmelerin de yer aldığı, Bask meselesinin tarihsel ve sosyolojik bir analizi.

**6-7 Eylül Olayları: Cumhuriyet Dönemi Azınlık Politikaları ve Stratejileri Bağlamında – Dilek Güven, İletişim Yayınevi, 2006** – 6-7 Eylül

tanıklıklarının da yer aldığı bu kitapta, azınlık politikalarına dair genel tartışmaları da bulmak mümkün.

**Türkiye’de Eğitim ve Öteki Türkler – Mustafa Çapar, Özgür Üniversite Kitaplığı, 2006** – Türkiye’deki mevcut eğitim sisteminin Aleviler, Kürtler gibi toplumsal kesimler açısından, hem ötekileştirici ve hem de farklılıkları yok sayan yanlarını örneklerle tartışan, eğitim çoğullaşması ve demokratikleşmesi çağrısında bulunan bir metin.

**Türkiye’de Etnik Çatışma – Erich Jan Zürher, İletişim Yayınevi, 2005** – Hamit Bozarlan, Fikret Adanır, Taner Akçam gibi yazarların Kürtler, Bulgaristan-Yunanistan-Türkiye ilişkileri, Ermeni meselesi gibi önemli etnik gerilim ve çatışmalar üzerine makalelerinden oluşan bir derleme.

**Dersim - (Jandarma Genel Komutanlığı Raporu), Kaynak Yayıncılık, 1998** – Dersim’e dair bir devlet raporu. Karşılaşılan toplumsal sorunların devlet tarafından nasıl anlaşıldığı, ne gibi çözümler öne sürüldüğüne dair birinci elden bir metin.

**Kuzey İrlanda ve İRA: Silahlı Mücadeleden Siyasal Çözüme – Levent Özçağtay, Papirüs Yayınevi, 1998** – Yazarın 1994’teki ateşkesten sonra Kuzey İrlanda’da yaşadığı deneyimlerini de eklediği kitap Türkiye’de İRA üzerine yazılmış nadide eserlerden.

**Türk Basınında Kürtler – Faik Bulut, Evrensel Basım Yayın, 2005** – Türk basınında Kürtler’in nasıl resmedildiğinin, onlar hakkında yazılırken hangi kavramların kullanıldığının bir incelemesi. Basının ve siyasetçilerin kullandığı dilin ırkçılıkla zımnî ve açık ilişkisinin örnekleri.

**Mesafeyi Aşmak: Barış Mücadelesinde Kadınlar – Cynthia Cockburn, İletişim Yayınları, 2004** – Kuzey İrlanda’da, Filistin ve Bosna’da ki kadınların barış mücadelesinin, içeriden hikayesi.

**Buradan Baktığımızda: Kadınların Militarizme Karşı Mücadelesi – Cynthia Cockburn, Metis Yayınları, 2009** – Sierre Lion, Kolombiya, Hindistan, Türkiye, Eski Yugoslavya ve Britanya’daki savaş karşıtı kadın hareketlerini ve mücadeleleri inceleniyor, bizzat yerinden.

**Toplumunu Savunmak Gerekir – Michel Foucault, Yapı Kredi Yayınları, 2008** – Devletlerin ırkçılıkla kurduğu ilişkinin, kendi nüfusunu kontrol etmek için bir kısmını nasıl ölüme terkettiğinin, yaşama odaklı bir hükmetme biçiminin oluşumunun Foucault tarafından yapılmış bir soykütüğü.

**Hikayemi Dinler misin?: Tanıklıklarla Türkiye’de İnsan Hakları ve Sivil Toplum, Konferanslar – Kolektif, Tarih Vakfı Yurt Yayınları,**

**2004** – Mağdurlarının anlatımıyla, Türkiye’de insan hakları ihlallerinin çok çeşitli, gündelik ve yapısal vehçeleri.

**Makbul Vatandaş’ın Peşinde – Füsun Üstel, İletişim Yayınevi, 2004** – II. Meşrutiyet’ten Günümüze Vatandaşlık Eğitimi konu alan metin, devleti şekillendiren vatandaşlık imgesinin tarihsel analizini yaparak, bugünkü vatandaşlık tartışmalarına da katkı sunabilecek saptalamalarda bulunuyor.

**Cogito Sayı 53, Fanatizm : Ya Bizdensin Ya Öteki – Yapı Kredi Yayınları, 2007** – Murat Parker ve Mete Tuncay gibi isimlerin yazdığı metinler, farklı kamusal alanlarda üretilen fanatizm biçimlerini inceliyor ve fanatizmin ayrıştırıcı çekirdeğine vurgu yapıyorlar.

**Toplum ve Bilim Sayı 109, “Milli Hakikat” Rejimi – Birikim Yayınları, 2007** – Özellikle neoliberalizm , ‘devletin küçülmesi’ ve toplumsalın yeniden kurgulanışı bağlamında linç girişimleri, polis teşkilatının yeniden kurgulanışı ve güvenlik temalı yazılar okunası, okutturulması.

